

1. Titel project
Omgevingsplan Ondergrond Heerhugowaard
2. Indiener
Gemeente Heerhugowaard Contactpersoon: B.J.A. Hamers Email: b.hamers@heerhugowaard.nl Tel: 06-18534155
3. Projectbeschrijving (korte beschrijving doel, locatie, betrokken partijen etc.)
<p>Er ligt een opgave om gemeentebreed het beleid op het gebied van de ondergrond op een meer gestructureerde en geïntegreerde wijze vorm te geven. De ondergrond raakt immers steeds voller en met nieuwe opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie en woningbouw zal de claim op de ondergrondse ruimte en ruimtegebruik nog groter worden. In dit kader is de wens om meer regie op de ondergrond te krijgen en te houden essentieel voor de ontwikkelingen binnen de gemeente Heerhugowaard. Dat vraagt om een verdergaande afstemming van ondergrondbelangen onderling en afstemming met initiatiefnemers van bovengrondse plannen en betekent ook dat kaders nodig zijn om hieraan sturing te kunnen geven. Bij de integrale afwegingen worden de fysieke aspecten van de ondergrondse leefomgeving integraal en op een duurzame wijze afgewogen tegen de ambities voor stedelijke ontwikkeling, energie en klimaat versus ruimtelijk gebruik. Het opstellen van een Omgevingsplan Ondergrond geeft hierbij het wettelijk kader.</p>
4. Hoe draagt het project bij aan de versterking van de economische structuur?
<p>De toekomstige opgave van Heerhugowaard omvat een gericht en duurzaam beheer van de ondergrond op het gebied van duurzame energie, klimaatadaptatie en stedelijke ondergrondse infrastructuur. De ondergrond van Heerhugowaard is geschikt voor bodemenergie, zoals geothermie en WKO-systemen. De inzet van bodemenergie in de vorm van WKO-systemen en geothermie biedt economische kansen om minder afhankelijk te worden van gas. Daarbij wordt ingezet op het versterken van de rol van de ondergrond bij klimaatadaptatie. De ondergrondse infrastructuur speelt zodoende een belangrijke rol om de economische structuur te versterken.</p> <p>Het Omgevingsplan Ondergrond vormt, zoals onder punt 3 is beschreven, het wettelijk toetsingskader voor toekomstige ontwikkelingen in Heerhugowaard die raakvlakken hebben met de ondergrond. Door nu al integraal na te denken over de ondergrondbelangen kan beter worden ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen die kansen bieden voor een toekomstbestendige economische structuur voor Heerhugowaard.</p>
5. Hoe draagt het project bij aan innovatieve ontwikkelingen?
Zie punt 6 duurzaamheid.
6. Hoe draagt het project bij aan duurzaamheid?
<p>De wens is om de ruimtelijke ontwikkeling vanuit de beheerstaken van de bodem en ondergrond beter te borgen en dit vorm te geven via een Omgevingsplan Ondergrond op schaal van de hele gemeente.</p> <p>Met de energietransitie wordt de druk op de bodem en ondergrond nog groter. Een bestemmingsplan/omgevingsplan voor de ondergrond is daarom een voorwaarde om dit goed vorm te geven. Het omgevingsplan voor de ondergrond biedt namelijk het toetsingskader voor onderwerpen als geothermie, WKO-systemen, aanleg van het Waerdse Energie Circuit (WEC-warmteleiding) en het warmtenet van HVC, het saneren van gasleidingen, het verzwaren van het elektriciteitsnet, het aansluiten van projecten voor de opwekking van duurzame energie, ruimte voor</p>

groen en klimaatadaptieve maatregelen. Hiermee levert het omgevingsplan voor de ondergrond een bijdrage aan een duurzamer Heerhugowaard.

7. Tegen welke wettelijke grens loopt het project aan en wat zou aan wetten/regels moeten veranderen?

De huidige wetgeving (Crisis- en herstelwet) en de toekomstige Omgevingswet biedt gemeenten de mogelijkheid om in de daarin aangewezen situaties met een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte te anticiperen op ontwikkelingen in de ondergrond. Een Omgevingsplan Ondergrond is hiervoor een passend instrument. De uitvoerbaarheid van ontwikkelingen die de gemeente Heerhugowaard mogelijk wil maken is namelijk moeilijk te motiveren aan de hand van de huidige wet- en regelgeving. Een regulier bestemmingsplan voldoet niet. Een Omgevingsplan voor de ondergrond dient namelijk niet enkel 'een goede ruimtelijke ordening', maar heeft meer raakvlakken met én stelt regels voor de ondergrond als onderdeel van de 'fysieke leefomgeving'.

In het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet is opgenomen voor welke onderwerpen afgeweken kan worden van een bestemmingplan op grond van de huidige wetgeving (Wro). Toepassing van de Crisis- en herstelwet (Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet, art. 7c innovatie en 7g gehele grondgebied) biedt mogelijkheden voor het opstellen van een Omgevingsplan voor de ondergrond.

- Art. 7c, lid 1: Van regels voor een goede ruimtelijke ordening naar regels ten behoeve van de fysieke leefomgeving en het in stand houden van een veilige, gezonde fysieke leefomgeving en een **goede** omgevingskwaliteit. Dit leidt tot een bredere reikwijdte van het plan, ten opzichte van een regulier bestemmingsplan, waardoor ook meer regels ten aanzien van de ondergrond vastgelegd kunnen worden. De gemeente krijgt de bevoegdheid om waar nodig aanvullende regels te stellen aan het gebruik van de bodem. Dit vergroot de integratie van de verschillende beleidsterreinen en de mogelijkheid voor gericht lokaal beleid. Net als bij geluid zijn voor de bodemkwaliteit twee waarden van belang, de voorkeurswaarde en de maximale waarde. Tussen deze twee waarden krijgt de gemeente beleidsvrijheid om afwegingen te maken, welke in het kader van een goede omgevingskwaliteit in het omgevingsplan kunnen worden vastgelegd. Bovendien kan het opnemen van lokale verordeningen in het bestemmingsplan tot een verminderende regeldruk en beter op elkaar afgestemde regels leiden.
- Lid 2: De looptijd van een bestemmingsplan van 10 jaar is tekort om de uitvoerbaarheid van het plan aan te tonen gelet op de integrale afwegingen van de fysieke aspecten van de ondergrondse leefomgeving tegen de ambities voor stedelijke ontwikkeling, energie en klimaat versus ruimtelijk gebruik. Een planhorizon van 20 jaar is daarom wenselijk. Dit bevordert de mogelijkheden tot meer flexibele planvorming en uitnodigingsplanologie.
- Lid 3: Termijn van voorlopige bestemmingen oprekken naar 10 jaar. Dit geeft meer ruimte om een ontwikkeling gefaseerd tot stand te brengen. Hiermee kan ook ruimte worden gereserveerd voor toekomstige ontwikkelingen op het gebied van energietransitie.
- Lid 5: Een meldingsplicht voor bepaalde activiteiten. Deze activiteiten zijn verboden tenzij gemeld bij het bevoegd gezag met als doel om het aantal vergunningsstelsels te beperken. Met een meldingsplicht kan worden geborgd dat de gemeente op de hoogte is van ontwikkelingen die raken aan de ondergrond.
- Lid 6: Beleidsafhankelijke regels opnemen (open normen hanteren die verwijzen naar beleidsregels) met als doel een consistent overheidshandelen bij de uitvoering. Door te verwijzen naar extern beleid kan worden ingespeeld op de snel veranderende ontwikkelingen op bijvoorbeeld het gebied van energietransitie.
- Lid 12: maatwerkregels voor bodemkwaliteit door B&W.

Met een Omgevingsplan Ondergrond voor het gehele grondgebied zijn wij gereed voor de toekomstige opgaven.

8. Tijdsplanning (start/einde)?

Start: februari 2020 (visie voor de ondergrond gereed, opstellen voorontwerp Omgevingsplan Ondergrond Heerhugowaard),

Einde: december 2020 (terinzagelegging ontwerp Omgevingsplan Ondergrond Heerhugowaard, voordat de Omgevingswet in werking treedt).